

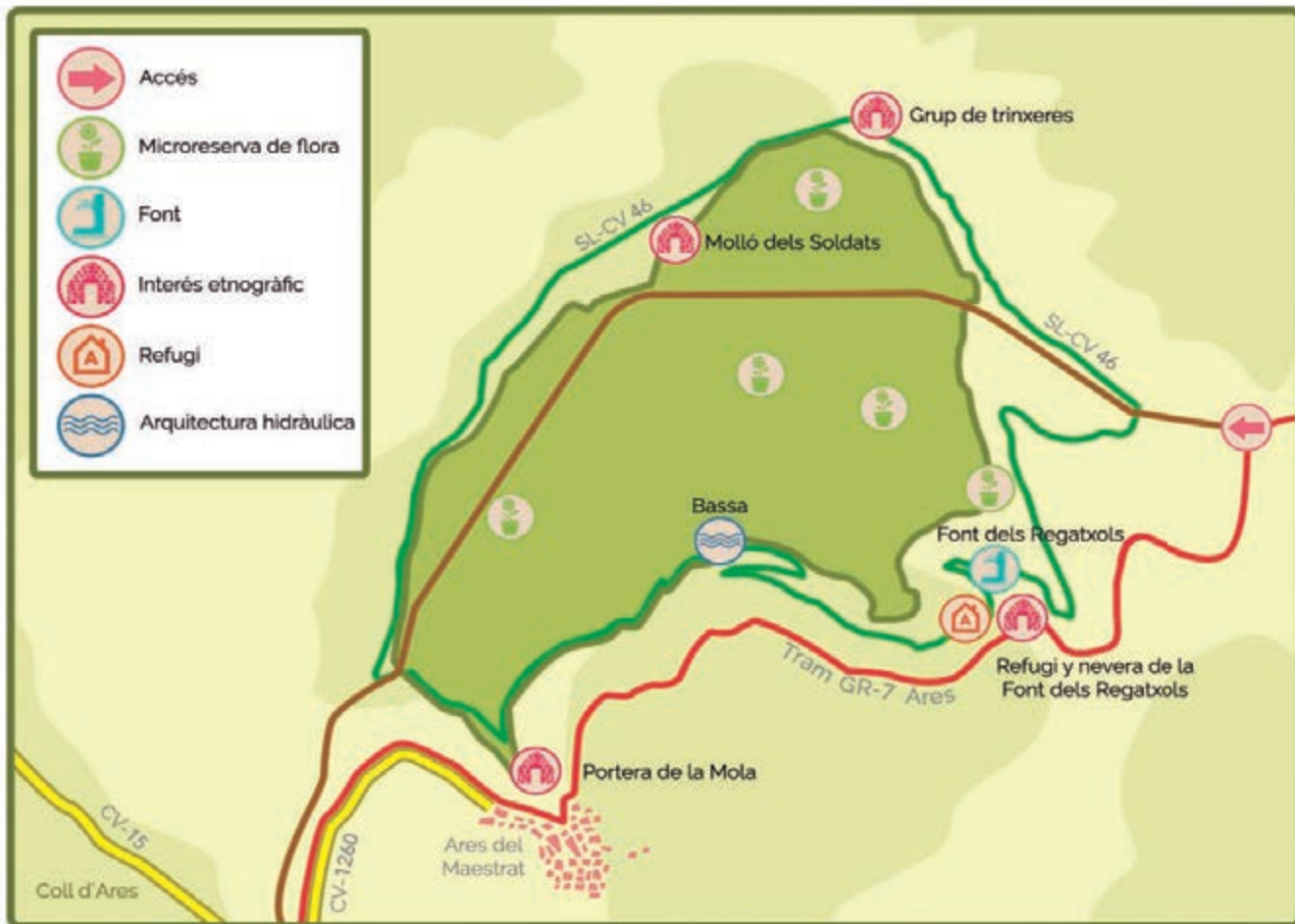
A scenic view of a rocky cliffside with yellow and purple flowers, and a valley in the background. The foreground shows a rocky path with yellow and purple flowers. The middle ground features a steep, layered rock face. The background shows a valley with green hills and a blue sky with light clouds.

+ PARATGES CASTELLÓ

MOLA D'ARES

ARES DEL
MAESTRAT

Sentir-se lliure

El mapa del tresor.....

A penes a 150 metres de la plaça major del poble es troba la Portera de la Mola, punt d'entrada al que ara és el paratge. Així que aparca el teu vehicle a la localitat i puja caminant, així no et perdràs res. I no et confongues amb l'altra pujada, la del Castell.

Has arribat a un Espai Protegit. Sigues protagonista de la seua conservació

Descobrir una xicoteta meravella.....

La Mola d'Ares és un **altiplà** agranat pel vent i la neu. Les vistes des de dalt són tan espectaculars com que des d'allí és pot divisar inclús les Illes Balears i els Pirineus.

La zona que ara conforma el paratge s'utilitzava des de la reconquesta cristiana com a zona de **dula**, on el veïnat podia soltar els seus animals, sempre que estigueren castrats els mascles, perquè pasturaren lliurement per allí.

El vent, la geomorfologia i l'ús com a lloc de past durant segles han fet de la mola el que ara veiem, li han conferit les seues caracterís-

La cabra salvatge és la reina dels perxes

La globulària i l'astràgal omplin de color la mola

tiques particulars i ens ofereixen la possibilitat de gaudir de certes espècies molt lligades a zones de penyal i pastius.

Les **globulàries**, els **astràgals**, el **timó**, la **sàlvia** o els **coixins de monja** omplin de color els sòls del paratge quan arriba la primavera. A les zones de baixada, arrecerats, podem trobar des de xicotets bosquets **d'aurons** fins a **grèvols** i **teixos**. No debades el paratge té **cinc microreserves de flora**.

Un paisatge així, com no podia ser de cap altra manera, encisa la **cabra salvatge** i el **voltor**, però també el xicotet **roquer roig** o **musaranyes**, **eriçons**, **rèptils** i les **rates penades**, que habiten els seus clavills i fissures.

Gaudir del natural.....

La Mola d'Ares és un lloc molt lligat al poble d'Ares i tan pròxim que la seua **senda circular** és perfecta per a prendre distància de tot i respirar. Senyalitzat com **SL-CV 46**, el **Camí de la Mola** té un poc més de 5 quilòmetres d'una dificultat mitjana. Reserva dues hores del teu temps i dona't el capritx de recórrer-lo sencer. Li donaràs la volta a la mola, gojaràs les seues **vistes de 360 graus** i experimentaràs una sensació de llibertat indescriptible.

Recorrent la senda et trobaràs amb molts episodis de la història de la localitat. Ja en l'entrada, en la **Portera**, podràs imaginar com els habitants d'Ares s'arribaven fins allí després del treball diari i deixaven els seus

animals, que se n'anaven feliços a pasturar i descansar.

A la zona nord del paratge encara poden veure's les restes de les **trinxeres de la Guerra Civil**, a l'est hi ha un **jaciment arqueològic de l'Edat del Bronze** i el **Molló dels Soldats**, un vèrtex geodèsic, demostra l'altura i singularitat del lloc.

Dues àrees recreatives et permetran descansar però també t'aportaran molt més. **La Font dels Regatxols**, a més de font amb abeurador, té un alberg municipal i la **Nevera dels Regatxols** és ara un centre d'interpretació de l'antiga indústria del gel.

La Portera és l'entrada al paratge

Això era que.....

La zona de la Mola va ser donada al poble d'Ares del Maestrat per Jaume I en els temps de la reconquesta cristiana, perquè fóra utilitzada com a **pastiu per al bestiar de la població**. La zona nord, a més, era un **bovalar** on soltaven els bous de cultiu.

En l'Edat del Bronze, ja va ser habitat i fruit d'això és el **jaciment arqueològic Coll de Munter**, situat a la zona est.

Un vèrtex geodèsic, anomenat el **Molló dels Soldats**, recorda que la Mola d'Ares va servir a una expedició franca, després de la Revolució Francesa, per a realitzar triangulacions i mesuraments i donar a la fi amb una unitat de mesura universal, el metre.

Al voltant de 1910, és va omplir per última vegada la **Nevera dels Regatxols**, amb el seu pou de 8m. de profunditat on el **nevater** guardava la neu, entre capes de palla, per a formar **blocs de gel** amb què comerciar. De nit portaven el gel fins a Castelló i Vinaròs i, a vegades, fins a Barcelona. Tan pròspera va ser aquesta rudimentària indústria que inclús va ajudar a pagar part de la reconstrucció de l'església destruïda en la Guerra de Successió. Avui en dia la Nevera segueix "viva" gràcies a una recreació interpretativa després de ser restaurada.

La sacrificada vida del nevater

Sabors: terra i tradició.....

Els abundants **molins hidràulics** que es poden trobar en el **Barranc dels Molins**, testimonien la importància d'aquesta activitat en el passat del poble. Eren **molins de farina** i un d'ells, el **molí del Sòl de la Costa**, s'ha restaurat per complet i es pot visitar.

A més de moldre, el veïnat d'Ares ha estat gran **ramader**, la qual cosa ha donat lloc a fabuloses postres fetes, principalment, amb **llet d'ovella**. La **quallada** o el **brull amb condony**, junt amb els **formatges**, que encara es continuen fent de forma casolana, són bona prova d'això.

Ares del Maestrat té una cuina tan rica com el seu paisatge i que pels seues temperatures a l'hivern és contundent per necessitat. Guisats carregats d'energia com **l'olla d'Ares** o la **sopa amb puntals** donen pas al **corder a la brasa** i la **carn del perol**.

De postres, a més dels lactis ja anomenats, no pots deixar de provar un **pastisset de carbassa**.

Els formatges d'ovella casolans són una rica tradició

Més enllà del paratge.....

Ares i les seues moles, un paisatge de pel·lícula

Si t'abellix continuar gaudint de la naturalesa, el **Barranc dels Horts**, amb roures valencians monumentals, aurons i servers, és visita obligada a la tardor, amb els seus colors canvians. També tens el **camí del Roure de les Berrugues**, en el Mas dels Pobres, un roure amb 7 metres d'altura i més de 500 anys de vida.

Si el teu és la història i la cultura, ací tens manifestacions des de la prehistòria. Les pintures rupestres **d'Art Llevantí**, Patrimoni de la Humanitat, de la **Cova Remígia** i el **Cingle de la Mola**, esperen que concertes una visita.

I la Cova del Castell t'invita a viatjar en el temps.

La part festiva de la localitat arranxa ja al gener amb la tradicional celebració de **Sant Antoni**. La **romeria a l'ermita de Santa Elena**, el segon diumenge de maig, és una ocasió immillorable per a conèixer-la i acostar-se al patrimoni arquitectònic del poble.

A principis d'estiu el **Concurs de gossos pastors d'Ares** acull participants de tota Espanya i a l'agost, al voltant del 24 i 25, les **Festes Patronals** són una altra bona excusa per a conèixer aquesta localitat.

Saps quines són les illes de la província de Castelló que es veuen des de la mola?

AGRAÏMENTS

A l'associació Les Quatre Denes pel seu profund saber sobre la història del poble i del paratge

A Isabel Honrubia per donar a conèixer la increïble gastronomia

A Ramon Prades per cuidar amb devoció la Mola de la Vila i el seu entorn

A Julio Ferrando, Abelardo Beltrán i José Miguel Sebastiá pel seu saber i compromís per la conservació

I, per si vols saber més sobre Ares del Maestrat

Ajuntament: 964 443 064

Informació i visites guiades: 699 421 313 / www.facebook.com/historiart

www.aresdelmaestrat.es

www.turismodecastellon.com

